

ChristenUnie
Westerkwartier

**GROEN
LINKS**
WESTERKWARTIER

Fracties in de gemeenteraad van Westerkwartier

Aan:

**Ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van Natuur en Stikstof,
Tweede Kamer,
Gedeputeerde en provinciale staten van Groningen.**

Westerkwartier, herfst 2022.

Geachte bestuurders en volksvertegenwoordigers,

Met een groeiend ongemak wenden wij ons nogmaals tot u. Dat groeiend ongemak betreft de PAS-melders in onze gemeente. Dat zijn er in onze gemeente Westerkwartier zo'n 80.

In de herfst van 2020 (3 november om precies te zijn) nam onze gemeenteraad van Westerkwartier een motie aan, waarin gepleit wordt voor het oplossen van het probleem van de PAS-melders. Die motie werd door alle fracties gesteund. Helaas nopen recente ontwikkelingen ons nogmaals indringend tot u te wenden over deze kwestie.

Het verhaal is genoegzaam bekend.

In de zomer van 2015 (1 juli van dat jaar) begon het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Doordat in onze provincie weinig natuurgebieden zijn en de meeste bedrijven niet dicht in de buurt van een natuurgebied gevestigd zijn, kregen zij van de overheid het advies geen Natuurbeschermings-vergunning (NB) aan te vragen en eventueel een PAS-melding te doen. Eigenlijk was dat ook niet nodig, aldus de provincie. Met enige regelmaat werd zelfs geweigerd een NB-aanvraag in behandeling te nemen. Het betreft veelal bedrijven waarbij er niets is veranderd in het aantal dieren en de capaciteit van de stalruimte. De boer is op dezelfde plek blijven doen, wat hij altijd deed. De desbetreffende bedrijfslocaties vormen geen of een minimale belasting -namelijk onder de wettelijk gestelde norm- voor de natuurgebieden.

Zoals in de normale bedrijfsontwikkeling te doen gebruikelijk is, heeft een aantal boeren investeringen gedaan in renovatie en soms ook nieuwbouw. Hierbij hebben zij oog voor een goede huisvesting en een gezond leefklimaat voor de dieren. Dit zijn over het algemeen moderne en toekomstbestendige melkveebedrijven. Boeren hebben dit dus volledig te goeder trouw gedaan op gezag van de overheid.

In de lente van 2019 (29 mei om precies te zijn) kwam de Raad van State met het oordeel dat het PAS in strijd was met de Europese Habitatrichtlijn. Voor activiteiten die stikstofneerslag veroorzaken, blijkt het verplicht te zijn om een vergunning te hebben. Waar dus geen vergunning nodig was onder het PAS, is nu toch een vergunning verplicht. In het voorjaar van 2022 (28 februari van dat jaar) hebben de ministers het legalisatieprogramma vastgesteld. Er worden maatregelen genomen om stikstofruimte voor PAS-meldingen vrij te maken. Die maatregelen moeten er voor zorgen dat uiterlijk in februari 2025 legalisatie van PAS-meldingen mogelijk is. Er is door het kabinet ook geld ter beschikking gesteld aan de provincies (€250 miljoen) om PAS-meldingen versneld te legaliseren.

In het door het kabinet overgenomen advies uit het meest recente rapport Remkes “Wat wel kan: Uit de impasse en een aanzet voor perspectief” (van 5 oktober 2022) is een hoge prioriteit gegeven aan het oplossen van de PAS-meldersproblematiek. Op korte termijn dienen piekbelasters uitgekocht te worden en met de vrijkomende ruimte moeten bij voorrang de PAS-melders en interimers een vergunning krijgen. Recent heeft het kabinet een vrijwillige opkoopregeling aangekondigd voor de uitkoop van 2.000 à 3.000 piekbelasters. De definitie hiervan en wie dat zijn, is nog niet duidelijk: weer nieuwe onzekerheid. Er is nog steeds geen concrete oplossing voor de PAS-melders. Op 25 november jl. is er een golf van nieuwe maatregelen afgekondigd wat betreft Perspectief en Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Het gaat veelal om een herhaling van eerder aangekondigde plannen: heel veel woorden opnieuw verpakt.

Dit alles is echter geen oplossing voor hen die nu in acute nood verkeren. De wanhoop bij de betrokken gezinnen op de agrarische bedrijven is nog verder toegenomen. Het werken aan herstel van vertrouwen, wat de basis zou moeten zijn, heeft geen vervolg gekregen. In tegendeel is er opnieuw een deuk gekomen in het vertrouwen van wat de Nederlander van zijn overheid mag verwachten. Wij maken ons daarom grote zorgen over de uitzichtloosheid van de betreffende boeren en hun gezinnen. Deze situatie kan de basis zijn voor verdere escalatie en polarisatie.

Daar komt inmiddels nog bij dat onlangs al een provincie, namelijk Overijssel, op grond van een rechterlijke uitspraak heeft moeten besluiten enkele PAS-melders een dwangsom op te leggen. Boeren en hun gezinnen komen nog meer in onzekerheid. Het is ondragelijk om hiermee om te gaan. De psychische en financiële schade is groot. Er is geen uitzicht op een houdbare oplossing. Voor de betreffende boeren voelt alsof hun bedrijf in brand wordt gestoken, terwijl de brandweer niet uitrukt.

In Gelderland en Utrecht zou Rijkswaterstaat stikstofruimte die vrij is gekomen door het uitkopen van agrariërs, voor de aanleg van wegen gebruiken. Dit wekte verbazing bij het ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij (LNV). Rijk en Provincie bewandelen hun eigen spoor, waarbij gedane beloften blijkbaar ondergeschikt zijn aan deelbelangen.

Voor PAS-melders zijn deze recente ontwikkelingen bij voortdurende onzekerheid extra verontrustend. In weerwil van alle beloften worden zij uiteindelijk de dupe van het onvermogen van de overheid om de stikstofuitstoot terug te brengen tot het noodzakelijke niveau. Het voortbestaan van boerenbedrijven komt intussen op het spel te staan. Maar er staat veel meer op het spel: de geloofwaardigheid van politieke beloften en de betrouwbaarheid van bestuurders. De gang van zaken wringt pijnlijk met ons gevoel voor rechtvaardigheid.

Daarom doen wij met klem een dringend beroep op u om vrijkomende stikstofruimte - overeenkomstig de nodige toezeggingen- echt ook met voorrang aan PAS-melders toe te kennen, zodat zij op korte termijn een juridisch houdbare vergunning krijgen. En opdat zo het vertrouwen in de overheid niet nog verder afneemt.

Met vriendelijke groet,

Namens de fracties in de gemeenteraad van Westerkwartier:

Ytsen van der Velde (VZ Westerkwartier), Koos Siegers (ChristenUnie), Annemiek KleinJan-
Uneken (GroenLinks), Reinette Gjaltema (CDA), Sandra de Wit (PvdA), Arnold Bloem (Sterk
Westerkwartier), Jan van der Laan (VVD), Rogier van 't Land (D66).